

Priopćenje za javnost Instituta „Ruđer Bošković“ o Prijedlogu Zakona o znanosti

Znanstveno vijeće Instituta „Ruđer Bošković“ (ZV IRB) razmatralo je na izvanrednoj sjednici 10. svibnja 2011. prijedloge zakona koji reguliraju područje znanosti i visokog obrazovanja, a koje je uputio MZOŠ na javnu raspravu. S obzirom na djelatnost IRB-a kao javnog instituta Republike Hrvatske (RH), ZV IRB-a posebnu pažnju posvetilo je Prijedlogu Zakona o znanosti. Nakon provedene rasprave predsjednik ZV IRB-a i ravnateljica Instituta upućuju sljedeće priopćenje za javnost:

ZV IRB-a podržava ključne smjernice Prijedloga Zakona o znanosti. Ponuđena zakonska rješenja predstavljaju dobar i suvremen temelj za unaprjeđenje sustava znanstvene djelatnosti RH, i na tragu su pozitivnih rješenja koja su aktualna u razvijenim zemljama Europske unije. Pri tome kao najvažnije ističemo:

- 1) Sustav temeljen na jasnoj ulozi četiriju ključnih nacionalnih tijela (MZOŠ, Nacionalno vijeće za znanosti i tehnologiju, Hrvatska zaklada za znanost i Agencija za znanost i visoko obrazovanje);
- 2) Programski ugovor kao temelj financiranja i autonomnog funkcioniranja znanstvenih ustanova, a koji je i nužan preduvjet za već započeto restrukturiranje IRB-a;
- 3) Kategorizacija javnih instituta temeljena na znanstvenoj izvrsnosti;
- 4) Ukidanje obveznog napredovanja na znanstvenim radnim mjestima uz uvođenje periodičnih izvještaja o radu; zadržavanje minimalnih nacionalnih kriterija za izbor na radna mjesta, uz mogućnost da ustanove mogu uvesti dodatne kriterije izvrsnosti; primanje postdoktoranada javnim natječajem;
- 5) Mogućnost osnivanja zajedničkih doktorskih studija temeljenih na ravnopravnom partnerstvu javnih instituta i sveučilišta.

Istodobno, ZV IRB-a ima primjedbe na predloženi tekst i jasno konstatira da postojeći Prijedlog Zakona o znanosti nije prihvatljiv bez odgovarajućih poboljšanja. Pri tome navodimo najvažnije primjedbe i prijedloge ZV IRB-a:

- 1) Potrebno je bolje uravnotežiti uloge i ovlasti Upravnog vijeća, Znanstvenog vijeća i ravnatelja javnih znanstvenih instituta, s naglaskom na veću ulogu ZV-a. Primjerice: znanstvena vijeća trebaju zadržati ključnu ulogu u stručnim pitanjima te imati mogućnost davanja mišljenja o prijedlogu statuta, vjerodostojnosti kandidata za ravnatelja i kvaliteti njihovih programa, te periodičnim izvještajima o radu znanstvenika;
- 2) Pri definiranju misije javnih znanstvenih instituta potrebno je jasnije naglasiti temeljna znanstvena istraživanja kao osnovni element misije pojedinih javnih instituta;
- 3) Kategorizacija znanstvene izvrsnosti treba se odnositi i periodički provoditi za sve znanstvene ustanove u RH, ne samo za javne institute;
- 4) Zapošljavanje postdoktoranada javnim natječajem treba zadržati, ali iz teksta prijedloga zakona ukloniti formalno nepotrebno favoriziranje zapošljavanja osoba koje su obavile postdoktorsko usavršavanje;
- 5) Maksimalno trajanje javnih natječaja za zapošljavanja na znanstvena radna mjesta (120 dana) treba se produljiti sukladno europskoj praksi (primjerice na 6 - 8 mjeseci) za ustanove koje u sklopu postupka provode međunarodnu recenziju kandidata kao temeljni kriterij izvrsnosti.

Zaključno, ZV IRB-a predlaže da se u sklopu započetog postupka nastavi rad na poboljšanju postojećih zakonskih prijedloga te smatra da je za punu potporu ovom prijedlogu svakako potrebno tijekom saborske procedure prihvatiti primjedbe ZV IRB-a. U tu svrhu pozivamo ministra Radovana Fuchsa na tematsku sjednicu ZV IRB-a, na kojoj bi se kvalitetno raspravile ove inicijative.

Institut „Ruđer Bošković“, 10. svibnja 2011.

Predsjednik ZV IRB-a:

dr. Nevenko Bilić

Ravnateljica IRB-a:

dr. Danica Ramljak